Er zit weer muziek in . . . in Breda en . . .?

* * Op het moment van verschijnen van dit * nummer van de Militaire Spectator is het jubileumjaar van de Koninklijke Militaire Academie in Breda, waarop hier al enkele malen de aandacht werd gevestigd, inmiddels reeds zo ver gevorderd dat een van de belangrijkste evenementen zich heeft afgespeeld, te weten de op 26 mei jl. gehouden reünie van hen die in de loop van de tijd op enigerlei wijze met de KMA zijn verbonden geweest. Uiteraard is het in een maandblad als het onze — waarvoor immers de kopij ten minste een maand voor de verschijningsdatum behoort gereed te zijn — niet mogelijk ook maar iets op te nemen dat zou zwemen naar een op feiten berustend verslag van die bijeenkomst. Wél doet zich echter de gelegenheid voor in te haken op een suggestie van de zijde van de organisatoren aan hen die bij die reünie aanwezig zowel als aan degenen die afwezig zijn geweest; de aanbeveling namelijk opnieuw gezamenlijk acte de présence te geven op een binnenkort in Breda plaatsvindende muzikale gebeurtenis waarin aan het KMA-jubileum mede een rol is toebedeeld: de Nationale Taptoe Breda 1978.

Het is nauwelijks verwonderlijk dat er een verbinding wordt gelegd tussen een militaire festiviteit en een muzikaal evenement. Van oudsher plachten, zoals ook de vaderlandse geschiedenis verhaalt, de militaire muziekkorpsen op feestdagen naar de marktpleinen van hun garnizoensplaatsen te trekken om daar de bevolking te onthalen op een proeve van hun muzikale bekwaamheden. Die concerten stonden bekend als „Taptoe" en werden door de burgerij grotelijks gewaardeerd. In onze dagen, waar het uiten van lofprijzingen aan het adres van de militaire organisatie of delen daarvan ietwat in onbruik is geraakt, zijn weliswaar pogingen ondernomen ook déze public-relationsmogelijkheid aan de krijgsmacht te ontnemen — Delft en Arnhem kunnen daarover meepraten — maar gelukkig heeft Breda tot nu toe kunnen bewijzen dat tradities als deze niet alleen nog ruimschoots levensvatbaarheid bezitten maar zelfs in relatief korte tijd tot nieuwe bloei kunnen komen. Daarbij valt bovendien een kenmerkende ontwikkeling te constateren in die zin dat in feite de rollen lijken te worden omgedraaid: trokken eertijds, zoals gezegd, de militaire korpsen naar het centrum van de stad, thans begeven zich de burger-muziekgezelschappen in Breda naar het militaire terrein om daar te concerteren en mede bij te dragen tot het welslagen van een militair feest. In een tijd waarin toch al zo vele verhoudingen radicaal op hun kop worden gezet, is déze rolwisseling nu eens niet een ontwikkeling die aanstonds zou moeten worden betreurd, mits althans de parallel niet zo ver wordt doorgetrokken dat de oorspronkelijke betekenis van de militaire taptoe — het op trom, pijperfluit of signaaltrompet ten gehore brengen van de opdracht de geneugten van de burgersamenleving vaarwel te zeggen en zich op dit signaal „Retraite" terug te begeven naar de verplichtingen van de militaire organisatie in kazerne of kampement — óók volledig zou worden omgekeerd! Overigens zou het zelfs in dat geval misschien nog tot troost kunnen strekken dat het tijdstip van die terugkeer werd gekoppeld aan het dichtdraaien van de tap, iets waarvan tegenwoordig nauwelijks meer kan worden gesproken.

Wie zich nog de Nederlandse garnizoenen kan herinneren uit de jaren voor de Tweede Wereldoorlog zal soms met weemoed terugdenken aan de muzikale begeleiding van de destijds marcherende troepen. De toegenomen invloed van de technologische ontwikkelingen heeft zich ook op dat punt doen gevoelen: de cadans van de militaire pas mocht dan zijn gebaat bij de ritmische ondersteuning door de stafmuziek, bij de verplaatsing van wiel- en rupsvoertuigen zou een dergelijk accompagnement geen enkele functie meer hebben. Maar ook afgezien van enige nostalgische benadering kan wel worden vastgesteld dat het afschaffen van alles wat niet aanwijsbaar functioneel is niet steeds heeft geleid tot een verbeterde leefbaarheid van onze samenleving. Dat geldt ook, en a fortiori, voor de ingrepen die tot gevolg hebben gehad dat

er „zo weinig muziek meer in zit" op het raakvlak van de krijgsmacht en de burgermaatschappij. Het is met name om die reden dat een manifestatie als de Nationale Taptoe verdient op alle mogelijke wijzen te worden gestimuleerd, in het bijzonder waar het daarbij gaat om het hierboven reeds aangeduide retraite-element: „militair, keer terug naar uw verplichtingen" enerzijds en „burger, waardeer uw krijgsmacht weer als voorheen" anderzijds.
De opwekking als vastgelegd in het programmaboekje betreffende de KMA-reünie wordt daarom gaarne hier overgenomen en doorgegeven: „Voorziet u tijdig van toegangskaarten voor de Nationale Taptoe Breda 1978, te houden in de periode van 24 augustus tot en met 2 september"; de reünieorganisatoren adviseerden daarbij de avond van dinsdag 29 augustus, met de bedoeling alsdan een grote toevloed van vrienden en collega's te verzekeren.
Wie mogelijk beducht mocht zijn voor een herhaling van de slechte weersomstandigheden die in 1977 voor velen het bijwonen van de taptoe tot een twijfelachtig genoegen hebben gemaakt, kan die bezorgdheid voor dit jaar wel laten varen: alle zitplaatsen zullen ditmaal overdekt zijn, zodat de enigen die door de weergoden kunnen worden geplaagd naar alle waarschijnlijkheid de uitvoerenden zullen zijn. Zoals evenwel ook vorig jaar reeds is gebleken behoeft de kwaliteit van het gebodene daaronder niet in het minst te lijden. De veronderstelling lijkt dan ook gewettigd dat de 3100 beschikbare plaatsen — verdeeld over drie rangen à resp. *f* 20,—, *f* 17,50 en *f* 12,50 — voor elk van de voorstellingen zo goed als uitverkocht zullen kunnen zijn. Dat is ook te hopen, want een sluitende exploitatie is uiteraard gewenst voor het blijvende karakter van dit evenement; het ministerie van defensie leverde daartoe reeds een welkome bijdrage, namelijk door de vergoedingen voor de leden van de deelnemende militaire muziekkorpsen ten laste van de eigen begroting te doen komen, hetgeen voor de organiserende stichting een tegemoetkoming van omstreeks een halve ton betekent.

Het ligt in het voornemen, in het komende augustusnummer nog enige nadere informatie te verschaffen over deze door circa 650 militairen en 300 burgers uit te voeren muzikale manifestatie, waarin het 150-jarige bestaan van de militaire Alma Mater een der hoofdelementen zal vormen. Die nadere informatie zal dan tevens dienen als een reminder voor allen die mogen worden geacht voor een dergelijke gebeurtenis belangstelling te hebben. Belangstelling voor zowel het muzikale aspect als het feestelijke militaire schouwspel dat daarmee gepaard gaat; en zeker niet in de laatste plaats belangstelling voor alles wat zou mogen bijdragen tot een nauwer aanhalen van de banden tussen krijgsmacht en burgerij. In die zin is het verheugend dat Breda toont dat er weer muziek in zit. Om die muziek een landelijke reikwijdte te verschaffen, en zo een harmonische weerklank te vinden bij allen die op dezelfde frequentie zitten, is het gewenst dat de meest belanghebbenden — waaronder ongetwijfeld het merendeel van de lezers van dit tijdschrift — zich bewust zijn van de noodzaak ten dezen te fungeren als de onmisbare versterkerapparatuur voor het relayeren van hetgeen voortvloeit uit de juiste interpretatie van de Bredase taptoepartituren. Opdat binnenkort moge worden vastgesteld dat de eertijdse storende dissonanten voorgoed tot het verleden behoren omdat burgers en militairen elkaar weer hebben gevonden op het punt van de gemeenschappelijke overtuiging dat er geen enkele reden is af te zien van de traditionele opluistering van elkaars bestaan, want dat er onmiskenbaar weer helemaal muziek in zit. Niet slechts in Breda, maar in heel de Nederlandse samenleving!